

Guri Mette Vestby
Kjetil Sørli

Ringerike kommune: Befolkningsutvikling og bosettingsmønster

Statistisk materiale

Tittel: **Ringerike kommune: Befolkningsutvikling og bosettingsmønster.**
Statistisk materiale

Forfatter: Guri Mette Vestby og Kjetil Sørli

NIBR-notat: 2012:107

ISSN: 0801-1702

ISBN: 978-82-7071-939-6

Prosjektnummer: 2954

Prosjektnavn: Livskraftige lokalsamfunn i Ringerike

Oppdragsgiver: Ringerike kommune

Prosjektleder: Guri Mette Vestby

Referat: Statistisk materiale med kommentarer, dels for hele kommune og dels brutt ned på de enkelte områder. Livsløpsdata for ti årskull som er ferdig med etableringsfasen. Tema: Stabilitet, bofasthet og flytting. Hvor tilflyttere kommer fra og hvor fraflyttere og videreflyttere slår seg ned. Fordelingen mellom ringerikinger og tilflyttere i ulike områder. Bostedspreferanser blant tilflyttere og tilbakeflyttere. Utdanningsnivå ulike grupper.

Sammendrag: Norsk

Dato: Juli 2012

Antall sider: 42

Utgiver: Norsk institutt for by- og regionforskning
Gaustadalléen 21
0349 OSLO

Vår hjemmeside: Telefon: 22 95 88 00
Telefaks: 22 60 77 74
E-post: nibr@nibr.no
<http://www.nibr.no>

Org. nr. NO 970205284 MVA

© NIBR 2012

Forord

Dette notatet er skrevet på oppdrag fra Ringerike kommune. NIBR fikk i 2011 et oppdrag med en tidsramme på mellom 2 og 3 ukeverk for å framskaffe et statistisk materiale og framstille dette i tabellform med korte kommentarer som viser hovedtrekk og detaljtrekk. Vi har i tillegg skrevet noen tilleggs kommentarer og refleksjoner vedrørende strategiske tilnærminger til tematikken befolkningsutvikling, bosettingsmønster og attraktivitet. Sosiolog Guri Mette Vestby har vært prosjektleder og demograf Kjetil Sørli har vært prosjektmedarbeider.

Stoffet er presentert for ledergruppen og formannskapet i Ringerike kommune på deres strategiseminar 19.06.2012.

Oslo, juli 2012

Knut Onsager
forskningssjef

Innhold

Forord.....	1
Sammendrag.....	6
1 Tema datamaterialet belyser.....	7
1.1 Statistikk som grunnlag for planlegging av utviklingen.....	7
1.2 Kommuneplanen for Ringerike.....	8
2 Metode for utvalg og analyse.....	9
2.1 Utvalg.....	9
2.2 Om begrepene på befolkningskategoriene.....	9
2.3 Kommunen inndelt i områder.....	10
2.4 Problemstillinger.....	10
3 Om stabilitet, bofasthet og flytting.....	12
3.1 Innledning: det store bildet.....	12
4 Dagens befolkning i Ringerike.....	14
4.1 Ringerikinger + tilflyttere = dagens lokalbefolkning.....	14
4.2 Hvor kommer tilflytterne opprinnelig fra?.....	15
4.3 ”Magnetdrag” ut og inn av kommunen.....	17
5 Hvor bosetter tilflyttere og tilbakeflyttere seg?.....	19
5.1 Innledning.....	19
5.2 Tilflytteres bosetting.....	20
5.3 Tilbakeflytteres bosetting.....	22
5.4 Fordelingen mellom bofaste og de som kommer (tilbake).....	24
6 Utdanningsnivået.....	26
6.1 Innledning.....	26
6.2 Utdanningsnivå dagens befolkning.....	26
7 Om fraflyttede ringerikinger.....	31
7.1 Innledning.....	31
7.2 Hvor har de fraflyttede 40-49- åringene bosatt seg?.....	31
8 Oppsummering hovedtrekk.....	34
8.1 Om stabilitet og bofasthet blant ti årskull.....	34
8.2 Hvor kommer tilflytterne opprinnelig fra?.....	34
8.3 Hvor bosetter tilflytterne seg?.....	34
8.4 Hvor bosetter tilbakeflytterne seg?.....	35
8.5 Hvor stor andel utgjør tilflytterne i hvert område?.....	35
8.6 Utdanningsnivået i dagens befolkning.....	35
8.6.1 Sammenligning menn og kvinner.....	35

8.6.2	Sammenligning bofaste, tilbakeflyttere og tilflyttere	36
8.6.3	Sammenligning dagens befolkning med fraflyttede og videreflyttede	36
8.7	Om fraflyttede ringerikinger: hvor bor de nå?	36
9	Tilleggs kommentarer	37
9.1	Dilemmaer og strategier	37
9.1.1	Sentrum-periferi-perspektivet	37
9.1.2	Ringerikes situasjon og muligheter	38

Tabelloversikt

Tabell 3.1	Antall personer i ti årskull som (I) bor i Ringerike, eller (II) har flyttet inn og ut av Ringerike. Fra de var 15 år til de nå er 40-49 år. Prosenter.....	12
Tabell 4.1	Dagens befolkning i 40-årene. N: menn= 2012, kvinner=2040	14
Tabell 4.2	Dagens befolkning i Ringerike kommune fordelt etter hvor de vokste opp/bodde som 15-åringer. Menn og kvinner samlet. Prosent. = 4052.....	16
Tabell 4.3	Dagens befolkning i Ringerike kommune fordelt etter hvor de vokste opp/bodde som 15-åringer. N for alle= 4052. N for menn= 2012.	17
Tabell 4.4	Innflyttere: Andel etter oppvekststed og magnetdrag på folk i andre regioner (”tilfeldig landing = 1).....	18
Tabell 4.5	Fraflyttede. Andel etter bosted og magnetdrag på ringerikinger (”tilfeldig landing =1).....	18
Tabell 5.1	Områdene i Ringerike sortert etter hvor det bor flest tilflyttere . Antall og indeks.	20
Tabell 5.2	Andel tilflyttere i forhold til befolkningens størrelse i hvert av områdene i Ringerike kommune. Personer i alderen 40-49 år. Menn og kvinner samlet. N= totalt antall personer 40-49 år i hvert område/krets.....	21
Tabell 5.3	Områdene i Ringerike sortert etter hvor det bor flest tilbakeflyttere . Antall og indeks.	22
Tabell 5.4	Andel tilbakeflyttere i forhold til befolkningens størrelse i hvert av områdene i Ringerike kommune. Personer i alderen 40-49 år. Menn og kvinner samlet. N= totalt antall personer 40-49 år i hvert område/krets.....	23
Tabell 5.5	Bofaste, tilbakeflyttere og tilflyttere i hvert enkelt geografiske område i Ringerike kommune. Rangert etter bofaste. Prosent. N= totalt antall personer i hvert område.....	25
Tabell 6.1	Utdanningsnivå blant menn og kvinner i ti årskull i 40-årene bosatt i Ringerike kommune. Prosent. N= menn 2012, N= kvinner 2040.....	26
Tabell 6.2	Utdanningsnivå blant menn og kvinner i ti årskull i 40-årene bosatt i Ringerike kommune. Sammenlignet med Østlandet og hele landet. Prosent. N= menn 2012, N= kvinner 2040.....	27
Tabell 6.3	Utdanningsnivå blant menn i ti årskull i 40-årene bosatt i Ringerike kommune. Fordelt etter flytthistorie. Prosent. N= menn 2012	28
Tabell 6.4	Utdanningsnivå blant kvinner i ti årskull i 40-årene bosatt i Ringerike kommune. Fordelt etter flytthistorie. Prosent. N= kvinner 2040.....	28
Tabell 6.5	Utdanningsnivå for menn 40-49 år: dagens befolkning i Ringerike sammenlignet med fraflyttede og videreflyttede. Prosent	29

Tabell 6.6	Utdanningsnivå for kvinner 40-49 år: dagens befolkning i Ringerike sammenlignet med fraflyttede og videreflyttede.	29
Tabell 7.1	De som bodde i Ringerike kommune som 15-åring: hvor bor de nå som 40-49-åring? Menn og kvinner. Prosent. N menn= 1872. N kvinner= 1853.....	31
Tabell 7.2	De som opprinnelig vokste opp i Ringerike, hvor bor de nå som 40-49 åring? Menn og kvinner. Hele tall og prosent (avrundet).	32

Sammendrag

Guri Mette Vestby og Kjetil Sørli

Ringerike kommune: Befolkningsutvikling og bosettingsmønster.

Statistisk materiale

NIBR-notat: 2012:107

Det statistiske materialet er basert på SSB's flytthistoriske database og omhandler personer som er ferdig med etableringsfasen da de fleste har gjort sine valg om bosted. Det rommer alle personer i de ti årskullene født 1960-69, og som nå er i 40-årene: alle som i dag utgjør lokalbefolkningen i Ringerike kommune, samt alle i denne alderskategorien som bodde i Ringerike som 15-åringer.

Kommenterte tabeller med data for så vel hele kommunen som for enkeltområder gir et bilde av stabilitet og bofasthet, samt sammensetningen i befolkningen. Dagens befolkning består av litt over halvparten opprinnelige ringerikinger. Det er en stor spredning med hensyn til hvor tilflytterne opprinnelig kommer fra (vokste opp), men det er overvekt fra nabokommunene Hole og Jevnaker og fra Osloreregionen, inkludert Asker og Bærum. Hønefoss sentrum og sentrumsnære områder får den største kvoten. Tilbakeflytterne (de opprinnelige ringerikingene) bosetter seg i de samme områdene, men har en tendens til å velge noe annerledes enn tilflytterne når det gjelder enkelte områder. Det er stor variasjon mellom de enkelte områdene når det gjelder fordelingen mellom bofaste, tilflyttere og tilbakeflyttere. Mens noen områder har om lag 25 prosent tilflyttere har andre helt opp i 64 prosent. For øvrig er det 61 prosent av nytilflytterne som har flyttet videre, en prosentandel som er omtrent som på landsgjennomsnittet.

Sammenlignet med landet som helhet er det en større andel menn som har det laveste utdanningsnivået, og færre som har middels og høyere utdanningsnivå. Den samme tendensen er det blant kvinner. Men fordelingen på de tre utdanningsnivåene (høy-middels-lav) blant både menn og kvinner på Ringerike er ikke veldig forskjellig fra hva den er på Østlandet for øvrig (utenom Oslo, der det er et høyt gjennomsnittlig utdanningsnivå). I dagens befolkning er det tilbakeflytterne og tilflytterne som har høyest utdanning. Det betyr samtidig at utdanningsnivået internt i kommunen er høyest der disse velger å bosette seg (Hønefoss by med nærmeste omland). Det er samtidig slik at de som har flyttet fra kommunen, både videreflytterne og de opprinnelige ringerikingene, har høyere utdanning sammenlignet med dagens befolkning.

Til slutt i notatet gir vi noen refleksjoner og kommentarer om dilemmaer og strategier knyttet til sentrum-periferi-problematikken internt i kommunen, og til Ringerikes situasjon og muligheter som del av en større hovedstadsregion.

---

1 Tema datamaterialet belyser

1.1 Statistikk som grunnlag for planlegging av utviklingen

De foreliggende analysene av befolkningsutvikling og bosettingsmønster er utarbeidet for å gi kommunen et nytt grunnlagsmateriale til bruk i sin strategiske planlegging og langsiktig politikkutforming som ser de ulike små og store lokalsamfunnene i en helhet.

Ringerike kommune består av en rekke tettsteder i tillegg til byen Hønefoss, og kommunen ønsket å få et bedre kunnskapsgrunnlag for å sikre utvikling av disse stedene til livskraftige lokalsamfunn. En avgjørende ressurs vil da være den såkalte humankapitalen, dvs. folkene som bor der. Kunnskap om innbyggernes utdanningsnivå er ett av forholdene som kan være av interesse. I stedsutvikling har det imidlertid også betydning hva slags erfaringsbakgrunn folk har i form av lokalkunnskap om det konkrete området og om Ringerike, eller det er innflyttere og tilbakeflyttere som kan bidra med sine erfaringer fra andre steder, byer og regioner. Dette kan ses som en type uformell samfunnskompetanse og det er verdifullt at dette erfaringsgrunnlaget representerer en viss bredde når det skal brukes til å utvikle livskraftige lokalsamfunn. Dessuten vil det oppstå en dynamikk ved at det er ulike lokalsamfunns erfaringer som møtes. NIBR har framskaffet slike data om befolkningen i kommunen som helhet, samt i hver av de ti tettstedene eller områdene som er definert som egne kretser. Materialet gjør det også mulig for kommunen å se områdene i forhold til hverandre. En kan for eksempel sammenligne dem mhp. hvilke områder tilflyttere og tilbakeflyttere bosetter seg i. Eller en kan se på sammensetningen internt i hvert område mhp. hvor stor andel som er opprinnelige ringerikinger og hvor stor andel som er tilflyttere.

Kommunen er også interessert i tiltrekningskraften den har på folk fra ulike steder og med ulik utdanningsbakgrunn. Våre data om tilflytting, fraflytting og videreflytting gir et bilde av dette. Videre gir vi svar på slike spørsmål som: Hvor kommer innflytterne fra og hvor flytter de som forlater kommunen hen? Hvor mye utveksling er det for eksempel med Oslo-regionen? Hvordan formes det interne bosettingssystemet i kommunen?

For å besvare dette har vi sammen med kommunen laget en inndeling av Ringerike bestående av tettstedsområder og kretser.

1.2 Kommuneplanen for Ringerike

Nedenfor viser vi til noen relevante sitat fra Kommuneplanen for Ringerike 2007-2019:

”Ringerike har de to siste årene opplevd en positiv økning i folketallet. Økningen i folketallet de siste 10 årene er på totalt 932 personer (3,4%) og gir en gjennomsnittlig årlig folketilvekst på 0,34%” (s.20)

”Befolkningens alderssammensetning er vesentlig i forhold til utforming av tjenester og inntektsgrunnlaget. Ringerike har en høyere andel eldre over 67 år, mens andelen 0-5 år ligger betydelig under fylkes- og landsgjennomsnittet. En målrettet satsing for å beholde og tiltrekke ungdom i etableringsfasen og yngre barnefamilier vil kunne endre befolkningssammensetningen i en mer gunstig retning” (s.8)

”Ringerike karakteriseres også ved en bosettingsstruktur med lavere andel bosatt i tettsteder og lengre reisetid til kommunesenter. Dette har også konsekvens for utforming av tjenestetilbud og kostnader. Kommuneplanens arealdel legger opp til gradvis endring av dette gjennom en prioritering av nye boliger i sentrumsområder og tettsteder” (s.8)

”Ringerike er en kommune med store arealer, hvor befolkningen er fordelt på byen Hønefoss, de mange tettstedene og bygdene i kommunen. Dette utbyggingsmønsteret er en viktig kvalitet ved en kommune av Ringerikes størrelse. Opprettholdelse og videreutvikling av lokalsamfunn i tettsteder og bygder er derfor et viktig element i planleggingen. I dette ligger det en målsetning om at det skal være tilgjengelige boligarealer i alle tettstedne i kommunen, samt nødvendige arealer for servicefunksjoner og næringsarealer der det er aktuelt” (s.28)

”I målsetningene for kommuneplanen heter det at det skal tilrettelegges for økt bosetting i Hønefoss, og at kommunen skal bidra til at Hønefoss blir styrket som handels- service- og kulturby”. (s.28)

2 Metode for utvalg og analyse

2.1 Utvalg

Denne analysen er basert på data om et utvalg av befolkningen, nemlig de ti årskullene som erfaringsmessig nå er ferdige med etableringsfasen. Det vil si at de nå har slått seg ned der de vil bo, i vertfall i den kommunen eller regionen de nå bor. De er gjennom utdanningsløp og de første omskiftelige trinnene på karrierestigen. Med en viss sikkerhet kan vi si at disse er representative for dagens unge voksne og de i tidlig middelalder.

Vi har valgt ut de ti årskullene som nå er i 40-årene som grunnlag for å si noe om problemstillingene. De er født i perioden 1960-69.

Metoden, som kalles en livsløpsanalyse, består i at vi ved hjelp av SSBs flytthistoriske database følger de ti årskullene fra de var 15 år til de nå er i alderen 40-49 år. Datamaterialet innbefatter for det første alle i disse ti årskullene som nå bor i Ringerike kommune (dagens befolkning) og for det andre alle som vokste opp på Ringerike (bodde der da de var 15 år), uansett om de nå bor der eller er flyttet ut.

2.2 Om begrepene på befolkningskategoriene

Bofaste: de som har bodd på Ringerike helt siden de var 15 år

Tilbakeflyttere: de som opprinnelig er fra Ringerike (bodde der som 15-åring), nå flyttet tilbake

Tilflyttere: de som er vokst opp et annet sted (bodde et annet sted som 15-åring), og har nå bosatt seg på Ringerike

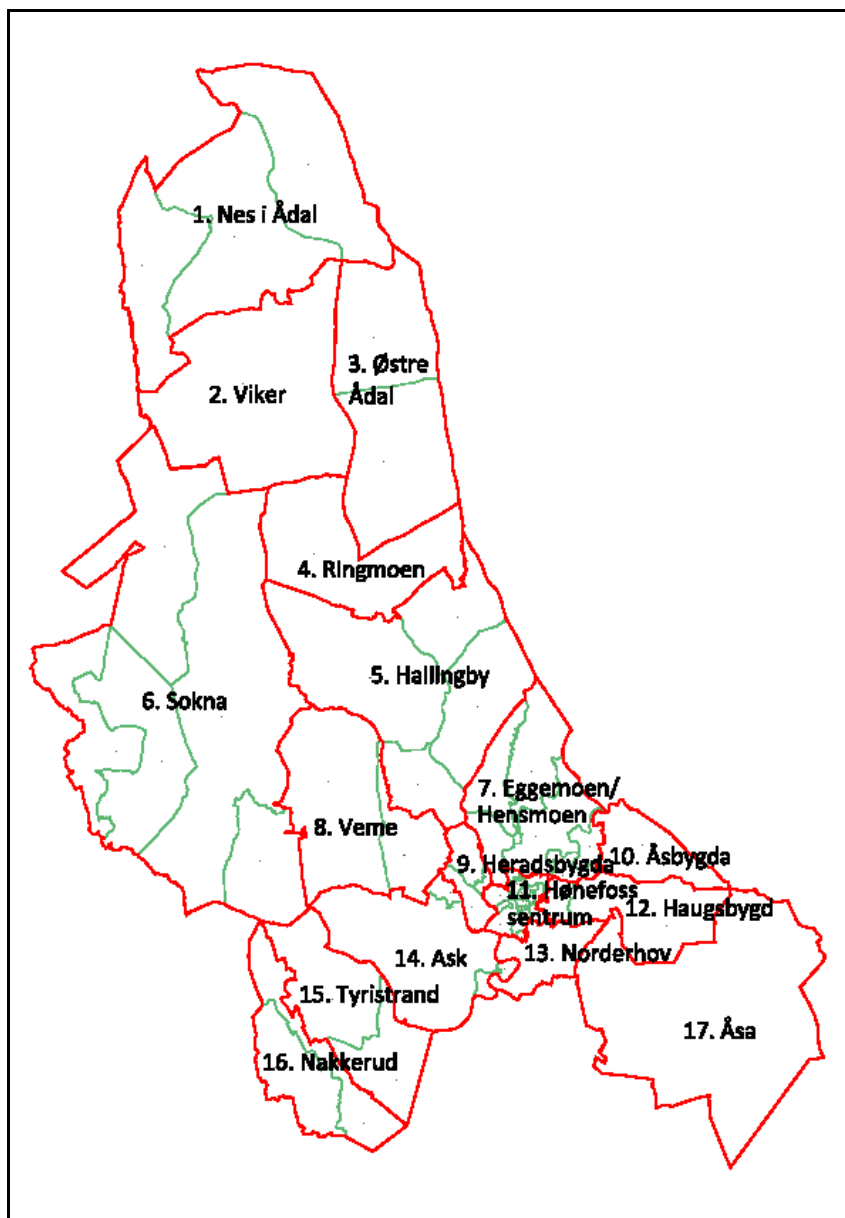
Dagens befolkning: består da av de bofaste + de tilbakeflyttede + tilflytterne

Fraflyttere: de som opprinnelig er fra Ringerike (bodde der som 15-åring), nå bosatt andre steder

Videreflyttere: de som i perioden fra de var 15 og frem til de nå er i alderen 40-49 år har kommet flyttende til Ringerike, men som så har flyttet videre til et annet sted

2.3 Kommunen inndelt i områder

Sammen med oppdragsgiverne ble kommunen inndelt i områder som de fant hensiktsmessige for formålet. Inndelingen er gjort ut fra grunnkretser. Kartskissen nedenfor viser de 17 områdene.

2.4 Problemstillinger

1. Om bakgrunnen til dagens befolkning (40-49 åringer) i hvert av områdene:

- Hvor stor andel er opprinnelig fra Ringerike (bofaste og tilbakeflyttede ringerikinger)?
- Hvor stor andel er tilflyttere?

- Hvor kommer tilflytterne opprinnelig fra?
- Er det noen av områdene som i større grad enn andre tiltrekker seg tilflyttere?
- Hvor i Ringerike bosetter tilbakeflyttede ringerikinger seg?

2. Om utdanningsnivået til dagens befolkning (40-49 åringer) i hvert av områdene:

- Hvordan er utdanningsnivået?
- Hvordan er de ulike flyttegruppene på stedene utdannet? (bofaste, tilbakeflyttere, innflyttere, fraflyttede)?

3. Om utflyttede ringerikinger:

- Hvor har de fraflyttede i 40-årene bosatt seg?

4. Om innflytternes stabilitet og bofasthet:

- Hvor stor andel av tilflytterne er blitt boende?
- Hvor stor andel har flyttet videre?
- Er det større stabilitet og bofasthet blant tilflyttere til visse områder?

Presentasjon

Datamaterialet presenteres i tabeller med tilhørende tekst: først hovedtrekkene og deretter mer detaljerte beskrivelser

3 Om stabilitet, bofasthet og flytting

3.1 Innledning: det store bildet

Vi starter presentasjonen med en oversiktstabell som både viser alle befolkningskategoriene vi opererer med og som viser resultatet av flytteprosessene som har funnet sted fra disse var 15 år fram til de i dag er 40-49 år. Er resultatet befolkningsmessig tap eller gevinst for Ringerike kommune?

Tabell 3.1 *Antall personer i ti årskull som (I) bor i Ringerike, eller (II) har flyttet inn og ut av Ringerike. Fra de var 15 år til de nå er 40-49 år. Prosent*

Menn		Kull født 1960-69	Kvinner	
Person	Prosent		Person	Prosent
1872	100	Da: alle som bodde i Ringerike som 15-åring:	1853	100
826	44	Bofaste	623	34
330	18	Tilbakeflyttere	428	23
716	38	Fraflyttede	802	43
856	45	Tilflyttere	989	53
1657	89	Videreflyttere	1636	88
+140	+ 7	Tap/gevinst	+187	+10
2012	107	Nå: alle som bor i Ringerike som 40-49-åring	2040	110

Hovedtrekk:

Antall personer som nå er i 40-årene som bodde i Ringerike kommune da de var 15 år, var den gang totalt 1872 gutter og 1853 jenter (øverste mørkegrønne linje)

Dagens befolkning i denne aldersgruppen i Ringerike (den nederste mørkegrønne linjen): nå bor det totalt 2012 menn og 2040 kvinner her

Dette gir en gevinst på +7% for mennene og + 10% for kvinnene

Detaljerte trekk:

- Summen av tilflyttere og videreflyttere kaller vi nytilflyttere (dvs. alle nye som kom, - noen ble og andre flyttet videre). Denne samletabellen viser indirekte at: 36% nytilflytterne er blitt boende og at 61 % av dem hadde flyttet videre
- Det har kommet nesten like mange nytilflyttere som etter en stund ble videreflyttere, som det antall barn som vokste opp i kommunen

Sammenligning:

- Det er vanlig at menn i større grad enn kvinner er bofaste i oppvekstkommunen. En vesentlig årsak er at de er knyttet til eiendom og bedrift gjennom arv. En annen årsak er arbeidsmarkedet: tilgangen på praktiske yrker som tradisjonelt har vært mannsdominerte gjør at flere velger å ta yrkesutdanning og finner jobb hjemme.
-
- Tilbakeflyttingsprosenten, dvs. hvor mange som flytter tilbake til hjemkommunen etter endt utdanning og/eller arbeid ute noen år, er på landsbasis for menn 17% og for kvinner 19%. Ringerike ligger som vi ser av tabellen over for 40-åringene på menn 18% og kvinner 23%, dvs. omtrent det samme som på landsbasis for menn, men med høyere tilbakeflyttingsprosent for kvinner.

4 Dagens befolkning i Ringerike

4.1 Ringerikinger + tilflyttere = dagens lokalbefolkning

- Hvor stor andel er opprinnelig fra Ringerike (bofaste og tilbakeflyttede ringerikinger)
- Hvor stor andel er innflyttere?

Tabell 4.1 *Dagens befolkning i 40-årene. N: menn= 2012, kvinner=2040*

Menn Antall	Menn prosent	Dagens befolkning	Kvinner antall	Kvinner Prosent
826	41	Bofaste	623	31
330	16	Tilbakeflyttere	428	21
856	43	Tilflyttere	989	48
2012	100		2040	100

Hovedtrekk:

- Dagens befolkning består av litt over halvparten opprinnelige ringerikinger
- Totalt utgjør de ti årskullene 4052 personer, hvorav 2012 menn og 2040 kvinner
- Blant menn er det en større andel som opprinnelig er fra Ringerike enn hva vi finner blant kvinnene

Detaljerte trekk:

- Bofaste: 41% av mennene og 31 % av kvinnene har bodd her hele tiden
- Tilbakeflyttere: 16% av mennene og 21% av kvinnene er tilbakeflyttere
- Tilflyttere: 43% av mennene og 48% av kvinnene er tilflyttere

4.2 Hvor kommer tilflytterne opprinnelig fra?

Våre dataregistre kan fortelle hvor tilflytterne er vokst opp, dvs. hvor de bodde som 15-åringer. Det kan si noe om hva slags oppvekstbakgrunn folk har som velger seg eller trekkes mot Ringerike. Dette har dessuten betydning for hva slags lokalkultur de har med seg fra barne- og ungdomstid, noe som vi innledningsvis hevdet kunne ha betydning med tanke på sammensetning av befolkningen. En viss blanding kan positivt utgjøre en dynamikk, mens lite innslag av ”nytt blod” på den andre siden kan være lite gunstig. Om de fleste tilflytterne til Ringerike kommer fra Oslo-området vil kanskje gjøre en forskjell fra om de kom fra nabokommunene? Eller fra utlandet?

NB 1: Tallene må ikke forveksles med hvor tilflytternes flyttelass kommer fra, dvs. deres forrige bosted. En del har for eksempel vært innom Oslo først

NB 2: I tabellene er det både enkeltkommuner, større og mindre regioner og landsdeler som er enheter, og derved kan de vanskelig sammenlignes direkte. Men vi kan lese av tallene fra enkeltkommunene at de utgjør en relativt stor andel. *Denne geografiske inndelingen er gjort i samarbeid med oppdragsgiver ut fra hva som ble vurdert som interessant.*

Først viser vi en tabell med hovedtrekkene. Deretter viser vi en mer detaljert tabell som presenterer menn og kvinner hver for seg, samt at både antall personer og prosentandeler fremkommer.

Tabell 4.2 *Dagens befolkning i Ringerike kommune fordelt etter hvor de vokste opp/bodde som 15-åringer. Menn og kvinner samlet. Prosent. N= 4052*

	Andel		Andel
I Ringerike	54	Oslo	4
Hole	3	Oslo omegn ellers	5
Asker/Bærum	2	Østlandet ellers	5
Jevnaker	2	Sørlandet	1
Hallingdal	1	Vestlandet	4
Valdres	1	Trøndelag	2
Drammensreg.	2	Nord-Norge	4
Buskerud ellers	2	Utlandet	8

Hovedtrekk:

- Selv om tabellen inneholder både enkeltkommuner, regioner og landsdeler, kan vi slå fast at relativt sett er flest tilflyttere opprinnelig fra nabokommunene Hole og Jevnaker og fra Osloregionen (inkludert Asker og Bærum)
- For øvrig er det en stor spredning mht. hvor tilflytterne opprinnelig er fra
- Østlandet ellers, Vestlandet og Nord-Norge er regioner som er godt representert, mens det er færre som er fra Sørlandet og Trøndelag

Nedenfor viser vi så menn og kvinner for seg, og både antall personer og prosentandeler.

Tabell 4.3 *Dagens befolkning i Ringerike kommune fordelt etter hvor de vokste opp/bodde som 15-åringer. N for alle= 4052. N for menn= 2012.*

N for kvinner= 2040. Hele tall og prosent (avrundet)

Oppvekst-sted	Menn (antall)	Menn (prosent)	Kvinner (antall)	Kvinner (prosent)	Alle (antall)	Alle (prosent)
Ringerike	1156	57 %	1051	52 %	2207	54 %
Oslo	65	3	83	4	148	4
Asker/Bærum	46	2	46	2	92	2
Hole	68	3	72	4	140	3
Jevnaker	40	2	60	3	100	2
Hallingdal	15	1	26	1	41	1
Valdres	16	1	15	1	31	1
Drammensreg.	26	1	33	2	59	2
Buskerud elrs.	34	2	52	3	86	2
Osloreg.elrs.	86	4	106	5	192	5
Østlandet elrs.	93	5	98	5	191	5
Sørlandet	12	1	15	1	27	1
Vestlandet	77	4	81	4	158	4
Trøndelag	39	2	41	2	80	2
Nord-Norge	70	3	75	4	145	4
Utlandet	169	8	186	9	355	8
Sum	2012	99 %	2040	102 %	4052	100 %

Detaljerte trekk:

- Det kommer noen flere fra Hole enn fra Jevnaker
- Det kommer flere fra Oslo enn fra Asker og Bærum.
- Det er ikke veldig mange tilflytterne som er vokst opp i Drammensregionen (1% av mennene og 2% av kvinnene, i tall 26 menn og 33 kvinner).
- Hallingdalstilflytterne utgjør bare 1%, men Buskerud ellers utgjør 2% av mennene og 3 % av kvinnene, i tall 34 menn og 52 kvinner
- Det er relativt mange fra utlandet: 8% av mennene og 9% av kvinnene

4.3 ”Magnetdrag” ut og inn av kommunen

Flyttemagneten er et mål på hvor stort ”drag” én region har på folk som flytter ut fra en annen region. Hvis andelen som innflyttingsregionen får er lik utflyttingsregionens andel av landets folketall for de kullene vi ser på (når utflyttingsregionen holdes utenfor) er magnetverdien=1. Tall over og under 1 måler så ”draget”.

Tabellen under viser at Ringerike har skikkelig ”drag” på folk fra Hole (magnet = 58) og Jevnaker (magnet =41). Den neste tabellen viser for øvrig at draget motsatt vei er enda større! Hole og Jevnaker trekker enda flere ringerikinger, gitt de små størrelsene

sine. OBS: i tabellene er det både enkeltkommuner, regioner og landsdeler, dvs. at tallene bare kan sammenlignes på samme nivå.

Tabell 4.4 *Innflyttere: Andel etter oppvekststed og magnetdrag på folk i andre regioner ("tilfeldig landing = 1)*

	Andel	Magnet		Andel	Magnet
I Ringerike	54	-	Oslo	4	1,04
Hole	3	58	Oslo omegn ellers	5	1,08
Asker/Bærum	2	1,6	Østlandet ellers	5	0,9
Jevnaker	2	41	Sørlandet	1	0,5
Hallingdal	1	5,1	Vestlandet	4	0,7
Valdres	1	4,9	Trøndelag	2	0,9
Drammensregion	2	1,7	Nord-Norge	4	0,9
Buskerud ellers	2	4,8	Utlandet	8	0,6

Hvilke områder er det så som har "drag" på ringerikinger? I tabellen nedenfor snur vi flyttemagnetten og viser nabokommunenenes sterke draging på ringerikinger. Det er med andre ord ganske mye flytting mellom de tre kommunene Ringerike, Hole og Jevnaker, begge veier.

Tabell 4.5 *Fraflyttede. Andel etter bosted og magnetdrag på ringerikinger ("tilfeldig landing =1)*

	Andel	Magnet		Andel	Magnet
Ringerike	59	-	Oslo	6	1,8
Hole	4	100	Oslo omegn ellers	5	0,8
Asker/Bærum	3	2,4	Østlandet ellers	5	0,7
Jevnaker	3	61	Sørlandet	1	0,33
Hallingdal	1	2,9	Vestlandet	2	0,25
Valdres	1	3,6	Trøndelag	1	0,18
Drammensregion	2	2,4	Nord-Norge	1	0,14
Buskerud ellers	3	5,1	Utlandet	3	-

5 Hvor bosetter tilflyttere og tilbakeflyttere seg?

5.1 Innledning

- Er det noen av områdene som i større grad enn andre tiltrekker seg tilflyttere?
- Hvor i Ringerike bosetter tilbakeflyttede ringerikinger seg?

I dette delkapitlet skal vi først se på hvor stor andel av henholdsvis tilflytterne og tilbakeflytterne som bosetter seg i hvilke områder innenfor kommunen.

Deretter vil vi se på hvert område for seg og vise hvor stor andelen av 40-åringene der som er tilflyttere.

De to påfølgende tabellene viser hele gruppen tilflyttere (deretter tilbakeflyttere) og hvor mange/hvor stor andel av dem som har bosatt seg hvor. Resultatet kan dels leses som deres preferanser, dvs. hvor de synes det er mest attraktivt å bo, men dels også som et bilde på hvor det er boliger eller tomter å få kjøpt. Det vil selvsagt variere og avhenge av mange forhold, blant annet om det er lagt ut større områder i noen av kretsene.

Vi vil også nevne et vesentlig forhold som sannsynligvis vil slå ut og gjøre en forskjell på tilflyttere og tilbakeflyttere. Tilbakeflytterne kjenner Ringerike og de enkelte områdene/kretsene og har antakelig noen preferanser som baserer seg på en mye ”tykkere” kunnskap; fra egen oppvekst og gjennom kontakt med familie og venner hjemme på Ringerike mens de bodde et annet sted. Noen vil også ønske å flytte tilbake til akkurat det stedet de vokste opp, for eksempel på Sokna, kanskje får de også lettere tilgang til bolig eller tomt gjennom slekt og kjente. Ingen av disse faktorene vil gjelde for tilflyttere.

5.2 Tilflytteres bosetting

Tabell 5.1 Områdene i Ringerike sortert etter hvor det bor flest **tilflyttere**. Antall og indeks.

Område	Antall tilflyttere i 40-årene	Antall personer i 40-årene	Antall personer totalt	Tilflytterindeks (komm=100)
Ringerike i alt	1845	4052	28821	100
Hønefoss sentrum	633	1319	10675	105
Heradsbygda	206	399	2636	113
Haugsbygd	190	418	2654	100
Eggemoen/Hensmoen	172	366	2834	103
Norderhov	114	200	1140	125
Tyristrand	105	247	1548	93
Hallingby	82	242	1705	74
Sokna	69	198	1368	77
Åsa	58	105	575	121
Åsbygda	47	73	523	141
Ask	36	124	757	64
Nakkerud	36	79	670	100
Nes i Ådal	30	69	441	95
Veme	28	118	711	52
Østre Ådal	19	43	201	97
Ringmoen	13	35	225	82
Viker	7	17	158	90

Indeks i tabellen (tilflytterindeksen) sier i hvilken grad tilflytterne til Ringerike velger et område/krets, målt i forhold til størrelsen på området/kretsen. Indeksen er 100 hvis andel tilflyttere er den samme som som befolkningsandelen for de kullene vi ser på.

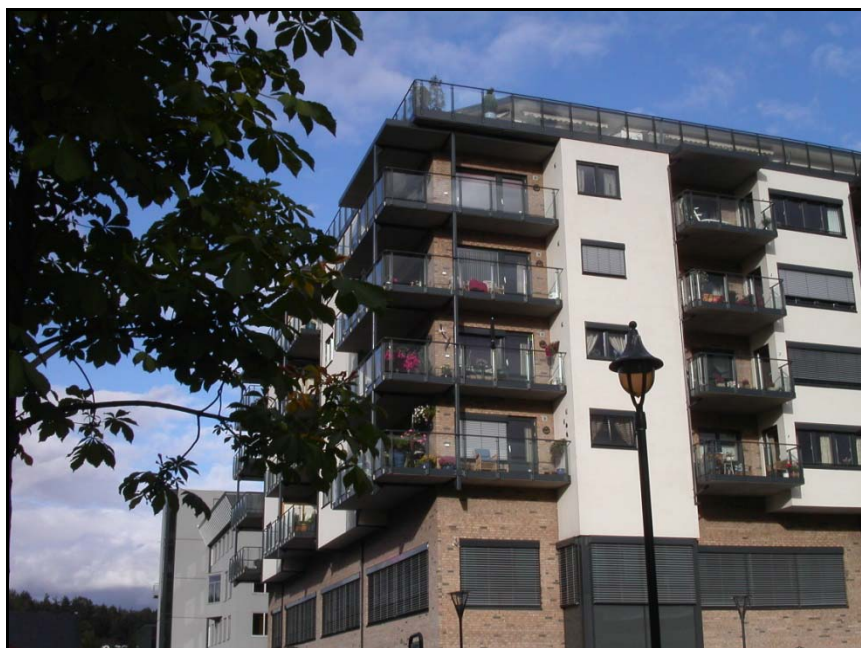
Hovedtrekk:

- Totalt har Ringerike 1845 tilflyttere i alderen 40-49 år
- Av det totale antall tilflyttere i denne aldersgruppen er det Hønefoss sentrum som får den største kvoten. Deretter følger Heradsbygda og Haugsbygd
- Ganske mange bosetter seg også på Eggemoen/Hensmoen, i området Norderhov og på Tyristrand
- Indeksene viser at Åsbygda har fått flest tilflyttere, sett i forhold til krets/områdestørrelsen. Deretter følger Norderhov og Åsa. Men dette er områder med relativt få innbyggere totalt sett, dermed scorer de høyt. Desidert svakest ”drag” har Veme hatt.

Detaljerte trekk:

- Likevel bor de fleste tilflyttere nær byen. Av det totale antall tilflyttere i aldersgruppen (1845) er det 633 personer som nå bor i Hønefoss sentrum. Dette utgjør 34% av tilflytterne, dvs. 1/3

- 206 personer, eller 11% av tilflytterne, finner vi bosatt i Heradsbygda, mens nesten like mange bor i Haugsbygd: 190 personer, dvs. 10%.
- Eggemoen/Hensmoen følger like etter med 172 tilflyttere, eller 9%.
- Tallene over viser at Hønefoss sentrum eller selve byen har tiltrukket seg 34% av tilflytterne, mens de tre bynære områdene tilsammen utgjør nesten like stor andel: 30% samlet for Heradsbygda, Haugsbygd og Eggemoen/Hensmoen (Hønefoss nord). Det er med andre ord slik at om lag 2/3 av tilflytterne bor i Hønefoss by eller i relativt kort avstand til byen.

Nå skal vi vise hvor stor andel tilflytterne utgjør i det enkelte område der de bor.

Tabell 5.2 *Andel **tilflyttere** i forhold til befolkningens størrelse i hvert av områdene i Ringerike kommune. Personer i alderen 40-49 år. Menn og kvinner samlet. N= totalt antall personer 40-49 år i hvert område/krets*

	%		%		%
Ringerike	45	Eggemoen – Hensmoen	47	Viker	41
Åsbygda	64	Nakkerud	46	Ringmoen	37
Norderhov	57	Haugsbjgd	45	Sokna	35
Åsa	55	Østre Ådal	44	Hallingby	34
Heradsbygda	52	Nes i Ådal	43	Ask	29
Hønefoss str.	48	Tyristrand	42	Veme	24

Hovedtrekk:

- I hele Ringerike er det i snitt 45 % tilflyttere i alderen 40-49 år
- Åsbygda har den klart største andelen tilflyttere: hele 64% av alle i 40-årsalderen som bor der. To av tre av innbyggerne er tilflyttere. Men den høye prosenten

må tolkes i lys av at det er relativt få personer totalt i denne aldersgruppen der, noe som betyr at relativt få tilflyttere vil utgjøre en forholdsvis høy prosent

- Deretter følger områdene Norderhov og Åsa
- I den andre enden av skalaen finner vi Ask og Veme, der bare 24 og 29% av lokalbefolkningen i denne aldersgruppen er tilflyttere.

5.3 Tilbakeflytteres bosetting

Tabell 5.3 *Områdene i Ringerike sortert etter hvor det bor flest **tilbakeflyttere**. Antall og indeks.*

Område	Antall tilbakeflyttere i 40-årene	Antall personer i 40-årene	Antall personer totalt	Tilbakeflytterindeks (komm=100)
Ringerike i alt	758	4052	28821	100
Hønefoss sentrum	257	1319	10675	104
Haugsbygd	102	418	2654	130
Heradsbygda	71	399	2636	95
Eggemoen/Hensmoen	57	366	2834	83
Norderhov	45	200	1140	120
Tyristrand	37	247	1548	80
Sokna	34	198	1368	92
Hallingby	33	242	1705	73
Ask	31	124	757	134
Åsa	24	105	575	122
Veme	20	118	711	91
Nakkerud	16	79	670	108
Åsbygda	8	73	523	59
Nes i Ådal	8	69	441	62
Ringmoen	7	35	225	107
Østre Ådal	6	43	201	75
Viker	2	17	158	63

Hovedtrekk:

- Tilbakeflyttede ringerikinger utgjør i alt 758 personer i alderen 40-49 år
- Tilbakeflytterne har først og fremst bosatt seg i Hønefoss by (34%). Dette er samme andel som vi fant blant tilflyttere.
- Deretter følger Haugsbygd, så Heradsbygda og Eggemoen/Hensmoen (som vel hører til Hønefoss nord)
- Tilbakeflytterne ser ut til å velge Haugsbygd foran Heradsbygda og Eggemoen/Hensmoen

Detaljerte trekk:

- Av det totale antall tilbakeflyttere i aldersgruppen (758=N) er det 257 personer som nå bor i Hønefoss by. Dette utgjør 34% av tilbakeflytterne, dvs. 1/3
- 102 personer, eller 13% av tilbakeflytterne, finner vi bosatt i Haugsbygd
- Heradsbygda har 9% av tilbakeflytterne (71 personer) og Eggemoen/Hensmoen 8% (57 personer).
- Tallene over viser at Hønefoss sentrum eller selve byen har tiltrukket seg 34% av tilbakeflytterne, mens de tre bynære områdene tilsammen utgjør nesten like stor andel: samlet 30%. Dette er de samme tallene som for tilflyttere, at om lag 2/3 bor i Hønefoss by eller i kort avstand til byen.
- Men det er en tydelig forskjell mellom tilflyttere og tilbakeflyttere: mens tilflytterne fordeler seg relativt jevnt ut i de tre bynære områdene, så er tilbakeflytterne mer tilbøyelig til å velge Haugsbygd foran de to andre områdene.
- Indeks: Tilbakeflytterindeksen viser at Ask og Haugsbygd trekker flest tilbakeflyttere *i forhold til område-størrelse*. Nes i Ådal har svakest drag på tilbakeflyttere

Tabell 5.4 *Andel tilbakeflyttere i forhold til befolkningens størrelse i hvert av områdene i Ringerike kommune. Personer i alderen 40-49 år. Menn og kvinner samlet. N= totalt antall personer 40-49 år i hvert område/krets*

	%		%		%
Ringerike	19	Ringmoen	20	Tyristrand	15
Ask	25	Hønefoss str	19	Østre Ådal	14
Haugsbygd	24	Heradsbygda	18	Hallingby	14
Åsa	23	Sokna	17	Nes i Ådal	12
Norderhov	22	Veme	17	Viker	12
Nakkerud	20	Eggemoen/Hensm	16	Åsbygda	11

Hovedtrekk:

- I hele Ringerike er det i snitt 19 % tilbakeflyttere i alderen 40-49 år
- Ask og Haugsbygd har den største andelen tilbakeflyttere: om lag en fjerdedel av alle i 40-årsalderen som bor der. En av fire innbyggerne er tilbakeflyttere
- Deretter følger områdene Åsa og Hønefoss sentrum
- I den andre enden av skalaen finner vi Åsbygda, Viker og Nes i Ådal, der bare 11/12/12% av lokalbefolkningen i denne aldersgruppen er tilbakeflyttere

5.4 Fordelingen mellom bofaste og de som kommer (tilbake)

Til slutt i dette kapitlet skal vi se på hvordan fordelingen mellom bofaste, tilflyttere og tilbakeflyttere er i hvert enkelt geografiske område. En kan tenke seg at det blir et noe annet miljø der bofaste dominerer sammenlignet med områder der det enten er tilflytterne som er i flertall. Det kan og gi mening å plassere tilflyttere og tilbakeflyttere i én kategori og bofaste i en annen, der den første kategorien er de som har erfaring fra andre bosteder. Rangering etter bofaste betyr samtidig at dette er områdene med lavest innflytting, enten det er av tilflyttere eller tilbakeflyttede ringerikinger. NB: dette er bare ti årskull: 40-åringene.

Tabell 5.5 *Bofaste, tilbakeflyttere og tilflyttere i hvert enkelt geografiske område i Ringerike kommune. Rangert etter bofaste. Prosent. N= totalt antall personer i hvert område*

Område	Bofaste	Tilbakeflyttere	Tilflyttere	Totalt
Veme	59	17	24	100
Hallingby	52	14	34	100
Sokna	48	17	35	100
Viker	47	12	41	100
Ask	46	25	29	100
Nes i Ådal	45	12	43	100
Ringmoen	43	20	37	100
Tyristrand	43	15	42	100
Østre Ådal	42	14	44	100
Eggemoen Hensmoen	37	16	47	100
Nakkerud	34	20	46	100
Hønefoss str	33	19	48	100
Haugsbygd	31	24	45	100
Heradsbygda	30	18	52	100
Åsbygda	25	11	64	100
Åsa	22	23	55	100
Norderhov	21	22	57	100

6 Utdanningsnivået

6.1 Innledning

I dette kapitlet presenterer vi data som gir svar på disse spørsmålene:

- Hvordan er utdanningsnivået?
- Hvordan er de ulike flyttegruppene på stedene utdannet? (bofaste, tilbakeflyttere, innflyttere, fraflyttede)?

Dataene er ikke brutt ned på hvert enkelt område, men viser Ringerike samlet. Men vi har lagt inn en sammenligning med Østlandet og med landet (dvs. gjennomsnitt for hele Norge).

Når det gjelder utdanningsnivåer har vi kjørt ut på fire nivåer, men slår i presentasjonen sammen til tre for at det skal gi et tydeligere bilde. Utdanningsnivåene vi bruker refererer til følgende:

- Nivå 1= grunntidning og videregående skole (maks 12 år)
- Nivå 2= kort høyere utdanning (inntil 4 år etter videregående)
- Nivå 3= lang høyere utdanning (mer enn 4 år etter videregående)

6.2 Utdanningsnivå dagens befolkning

Her gir vi først et oversiktsbilde av utdanningsnivået blant henholdsvis menn og kvinner, og deretter viser vi sammenligningstall for Østlandet og landet sett under ett.

Tabell 6.1 *Utdanningsnivå blant menn og kvinner i ti årskull i 40-årene bosatt i Ringerike kommune. Prosent. N= menn 2012, N= kvinner 2040*

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Menn	74	19	7	100
Kvinner	68	29	3	100

Hovedtrekk:

- En større andel menn enn kvinner som har høyeste utdanning
- Samtidig er andelen med laveste utdanning større blant menn enn kvinner

- Det er tydelig at kvinner i større grad enn menn har tatt kort høyere utdanning (inntil 4 år etter videregående)
- Disse hovedtrekkene er vanlige

Tabell 6.2 *Utdanningsnivå blant menn og kvinner i ti årskull i 40-årene bosatt i Ringerike kommune. Sammenlignet med Østlandet og hele landet. Prosent. N= menn 2012, N= kvinner 2040*

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Alle
Menn Østlandet (utenom Oslo-regionen)	72	22	6	100
Menn landet	66	25	9	100
Menn Ringerike	74	19	7	100
Kvinner Ringerike	68	29	3	100
Kvinner Østlandet (utenom Oslo-regionen)	66	31	3	100
Kvinner landet	61	33	6	100

Hovedtrekk:

- Før vi går til Ringerikstallene: sammenligner vi tallene for hele landet med Østlandet (utenom Oslo-regionen), ser vi at for både menn og kvinner er utdanningsnivået høyere for landet som helhet enn det er for Østlandet (utenom Oslo-regionen)
- Fordelingen på de tre utdanningsnivåene blant menn i 40-årene på Ringerike er ikke veldig forskjellig fra hva den er på Østlandet for øvrig (utenom Oslo-regionen)
- Sammenlignet med landet som helhet er det en større andel menn på Ringerike som har laveste utdanningsnivå, færre på det mellomste nivå og litt under på det høyeste
- Også for kvinnene er fordelingen på de tre utdanningsnivåene omtrent det samme som hva vi finner på Østlandet for øvrig (utenom Oslo-regionen)
- Sammenlignet med landet som helhet er utdanningsnivået blant kvinner i 40-årene noe lavere på Ringerike

Nedenfor går vi nærmere inn på de konkrete befolkningskategoriene for å vise hvordan de er like eller ulike, dvs. hvordan utdanningsnivået varierer. Vi presenterer først data for dagens befolkning i 40-årene som bor i Ringerike, dernest data for de som har flyttet derfra (som er ”mistet”). Siden det er klare forskjeller på menn og kvinner presenterer vi dem hver for seg.

Tabell 6.3 *Utdanningsnivå blant menn i ti årskull i 40-årene bosatt i Ringerike kommune. Fordelt etter flyttehistorie. Prosent. N= menn 2012*

Dagens menn Ringerike:	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Alle
Bofaste	85	14	1	100
Tilbakeflyttere	66	23	11	100
Tilflyttere	67	23	10	100
Sammenligning:				
Landet som helhet menn	66	25	9	100

Hovedtrekk menn:

- I dagens befolkning er det tilbakeflytterne og tilflytterne som har høyest utdanning
- Tilbakeflyttede menn og tilflyttede menn har omtrent like høy utdanning og fordelingen mellom de enkelte utdanningsnivåene (høy, middels, lav) er så å si lik

Detaljerte trekk menn:

- Blant menn som har vært bofaste hele tiden er det vanligste å ha lav utdanning (nivå 1- maks 12 år). 85 % er i denne kategorien
- Sammenlignet med både landet som helhet og Østlandet ellers (se tabell 9) har kategorien bofaste menn på Ringerike klart lavere utdanning
- Gjør vi de samme sammenligningene for kategorien tilbakeflyttede ringerikinger, viser det seg at disse ligger over, dvs. at utdanningsnivået faktisk er høyere
- Det samme gjelder tilflyttede menn på Ringerike; de har høyere utdanningsnivå enn både landet i sin helhet og Østlandet

Nedenfor presenterer vi samme type data for **kvinner** i dagens befolkning.

Tabell 6.4 *Utdanningsnivå blant kvinner i ti årskull i 40-årene bosatt i Ringerike kommune. Fordelt etter flyttehistorie. Prosent. N= kvinner 2040*

Dagens kvinner Ringerike	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Alle
Bofaste	76	22	2	100
Tilbakeflyttere	63	33	4	100
Tilflyttere	65	31	4	100
Sammenligning				
Landet som helhet kvinner	61	33	6	100

Hovedtrekk kvinner:

- Data om kvinner i 40-årene viser faktisk det samme som for menn:
- Det er tilbakeflytterne og tilflytterne som har høyest utdanning
- Tilbakeflyttede kvinner og tilflyttede kvinner har omtrent like høy utdanning og fordelingen mellom de enkelte utdanningsnivåene (1 -2- 3) er så å si lik

Detaljerte trekk kvinner:

- Blant kvinner som har vært bofaste hele tiden er det vanligste å ha lav utdanning (nivå 1-maks 12 år). 76 % er i denne kategorien, dvs. 3 av 4
- Sammenlignet med både landet som helhet og Østlandet ellers (se tabell 9) har kategorien bofaste kvinner på Ringerike klart lavere utdanning. Det samme fant vi blant mennene
- Gjør vi de samme sammenligningene for kategoriene tilbakeflyttere og tilflyttere, viser det seg at dette er omtrent som vi finner andre steder: om lag 2 av 3 har laveste utdanningsnivå (maks 12 år)
- Andelen med høyeste utdanning blant tilflyttede og tilbakeflyttede kvinner er lik (4%). Dette er en litt større andel enn hva vi finner ellers på Østlandet, men litt lavere for landet som helhet (der alle storbyregionene er inkludert)

Så skal vi se på utdanningsnivået til de kommunen har ”mistet”, dvs. de som vokste opp der men som har etablert seg andre steder, samt de som har vært innom kommunen en periode, men som har flyttet videre. Med andre ord: de fraflyttede og videreflytterne. Vi presenterer tall for først menn, deretter kvinner

Tabell 6.5 *Utdanningsnivå for **menn** 40-49 år: dagens befolkning i Ringerike sammenlignet med fraflyttede og videreflyttede. Prosent*

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Alle
Dagens menn Ringerike	74	19	7	100
Fraflyttede menn	58	28	14	100
Videreflyttede menn	60	26	14	100

Tabell 6.6 *Utdanningsnivå for **kvinner** 40-49 år: dagens befolkning i Ringerike sammenlignet med fraflyttede og videreflyttede.*

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Alle
Dagens kvinner Ringerike	68	29	3	100
Fraflyttede kvinner	58	34	8	100
Videreflyttede kvinner	64	30	6	100

Hovedtrekk:

- Det er ikke store forskjeller mellom fraflyttere og videreflyttere; de har omtrent samme utdanningsfordeling. Dette gjelder for både menn og kvinner
- Fraflyttede og videreflyttede kjennetegnes ved at en større andel har høyere utdanning sammenlignet med dagens befolkning i Ringerike. Særlig gjelder dette menn

Detaljerte trekk:

- På mellomnivået (nivå 2- inntil 4 år etter videregående) for kvinner er det ikke store forskjeller mellom de som bor der nå (29%) mot de fraflyttede (34%) og de videreflyttede (30%)
- Det ser gjennomgående ut til at det blant kvinnene er større likheter i utdanning blant de som bor her og de som har flyttet ut eller flyttet videre etter å ha bodd der en stund. Det er større forskjeller mellom mennene. Dette er vanlig.

7 Om fraflyttede ringerikinger

7.1 Innledning

Vi kan følge alle i de ti utvalgte årskullene fra de som 15-åring bodde i Ringerike til de nå er i alderen 40-49 år. Selv om det vil være mange forskjellige årsaker til at folk bosetter seg et annet sted enn i oppvekstkommunen, så er det interessant å se hvor det er blitt av dem.

7.2 Hvor har de fraflyttede 40-49- åringene bosatt seg?

Først presenterer vi et oversiktbilde som viser de store trekkene, der menn og kvinner er samlet

Tabell 7.1 *De som bodde i Ringerike kommune som 15-åring: hvor bor de nå som 40-49-åring? Menn og kvinner. Prosent. N menn= 1872. N kvinner= 1853*

Bosted nå	Andel	Bosted nå	Andel
I Ringerike	59	Oslo	6
Hole	4	Oslo omegn ellers	5
Asker/Bærum	3	Østlandet ellers	5
Jevnaker	3	Sørlandet	1
Hallingdal	1	Vestlandet	2
Valdres	1	Trøndelag	1
Drammensregionen	2	Nord-Norge	1
Buskerud ellers	3	Utlandet	3

For å få mer detaljer viser vi her data for menn og kvinner separat, samt at vi både har tatt med hele tall og prosent

Tabell 7.2 *De som opprinnelig vokste opp i Ringerike, hvor bor de nå som 40-49 åringer? Menn og kvinner. Hele tall og prosent (avrundet).*

Dagens bosted	Menn (hele tall)	Menn (prosent)	Kvinner (hele tall)	Kvinner (prosent)	Alle (hele tall)	Alle (prosent)
Ringerike	1156	62 %	1051	57 %	2207	59
Oslo	94	5	114	6	208	6
Asker/Bærum	49	3	58	3	107	3
Hole	70	4	93	5	163	4
Jevnaker	68	4	59	3	127	3
Hallingdal	9	0	12	1	21	1
Valdres	9	0	15	1	24	1
Drammensreg.	47	3	42	2	89	2
Buskerud elrs.	55	3	48	3	103	3
Osloreg.elrs.	84	4	116	6	200	5
Østlandet elrs.	97	5	98	5	195	5
Sørlandet	16	1	13	1	29	1
Vestlandet	38	2	52	3	90	2
Trøndelag	13	1	13	1	26	1
Nord-Norge	14	1	13	1	27	1
Utlandet	53	3	56	3	109	3
Sum	1872	101%	1853	101%	3775	100%

Hovedtrekk:

- Rundt 40% av de som bodde i Ringerike kommune som 15-åringer er nå bosatt andre steder
- 62% av mennene og 57% av kvinnene som vokste opp i Ringerike bor der nå som voksne
- Det er små forskjeller på hvor stor andel av mennene og av kvinnene som har bosatt seg på de ulike stedene. Vi kommenterer derfor begge samlet (kolonnen: alle til høyre i tabellen)
- 14% har slått seg ned i Oslo og Osloregionen, inkludert Asker og Bærum
- Rangert etter antall (OBS både enkeltkommuner og regioner) er det Oslo, Osloregionen, Østlandet ellers som har flest bosatte ringerikinger
- Like mange har bosatt seg i Asker/Bærum som i utlandet

Detaljerte trekk:

- Nabokommunene: Hole har fått noen flere enn Jevnaker (163 mot 127 personer, totalt 290). Det er noen flere som har slått seg ned i den nærmeste Osloregionen (315 personer) enn i disse to nabokommunene
- I Osloregionen samlet bor det 14% av disse ti årskullene, fordelt slik:
  - Oslo : 6%
  - Asker/Bærum: 3%
  - Osloregionen for øvrig: 5%
- Ellers er ringerikingene spredd utover. Flere har bosatt seg på Vestlandet enn i de øvrige landsdelene
- Magneteffekten er regnet ut i tabell 6 foran. Den viser at Hole og Jevnaker har et enormt drag på ringerikingene: hhv. 100 og 61 ganger større enn hva størrelsen på disse kommunene skulle tilsi
- Ellers har Valdres og Hallingdal, og Buskerud ellers større drag enn Drammensregionen og Asker/Bærum. Oslo har enda svakere drag

8 Oppsummering hovedtrekk

8.1 Om stabilitet og bofasthet blant ti årskull

- Antall personer som nå er i 40-årene som bodde i Ringerike kommune da de var 15 år, var den gang totalt 1872 gutter og 1853
- Dagens befolkning i denne aldersgruppen i Ringerike: nå bor det totalt 2012 menn og 2040 kvinner i alderen 40 – 49 år her
- Dette gir en gevinst på +7% for mennene og + 10% for kvinnene
- Dagens befolkning består av litt over halvparten opprinnelige ringerikinger
- Det er en større andel blant menn enn blant kvinner som er opprinnelige ringerikinger
- Bofasthet og videreflytting: 36% av nytilflytterne er blitt boende og 61 % av dem har flyttet videre

8.2 Hvor kommer tilflytterne opprinnelig fra?

- Det er relativt sett flest tilflyttere som opprinnelig kommer fra (er vokst opp i) nabokommunene Hole og Jevnaker og Osloregionen (inkludert Asker og Bærum)
- For øvrig er det en stor spredning mht. hvor tilflytterne opprinnelig er fra
- Østlandet ellers, Vestlandet og Nord-Norge er regioner som er godt representert, mens det er færre som er fra Sørlandet og Trøndelag

8.3 Hvor bosetter tilflytterne seg?

- Totalt har Ringerike 1845 tilflyttere i alderen 40-49 år
- Av det totale antall tilflyttere i denne aldersgruppen er det Hønefoss sentrum som får den største kvoten. Deretter følger Heradsbygda og Haugsbygd
- Ganske mange bosetter seg også på Eggemoen/Hensmoen, i området Norderhov og på Tyrstrand
- Indeksene viser at Åsbygda har fått flest tilflyttere, sett i forhold til krets/områdestørrelsen. Deretter følger Norderhov og Åsa. Men dette er områder med relativt få innbyggere totalt sett, dermed scorer de høyt. Desidert svakest ”drag” har Veme hatt.

8.4 Hvor bosetter tilbakeflytterne seg?

- Tilbakeflyttede ringerikinger utgjør i alt 758 personer i de ti årskullene 40-49 år
- Tilbakeflytterne har først og fremst bosatt seg i Hønefoss by (34%). (Dette er samme andel som vi fant blant tilflyttere)
- Deretter følger Haugsbygd, så Heradsbygda og Eggemoen/Hensmoen
- Tilbakeflytterne ser ut til å velge Haugsbygd foran Heradsbygda og Eggemoen/Hensmoen. Det ser altså ut til at tilflyttere i større grad bosetter seg i Heradsbygda, mens Haugsbygd har større ”drag” på tilbakeflyttere

8.5 Hvor stor andel utgjør tilflytterne i hvert område?

- I hele Ringerike er det i snitt 45 % tilflyttere i alderen 40-49 år
- Åsbygda har den klart største andelen tilflyttere: hele 64%. To av tre av innbyggerne der er tilflyttere.
- Deretter følger områdene Norderhov og Åsa
- I den andre enden av skalaen finner vi Ask og Veme, der bare hhv. 24 og 29% er tilflyttere.

8.6 Utdanningsnivået i dagens befolkning

8.6.1 Sammenligning menn og kvinner

- Det er en større andel menn enn kvinner som har høyeste utdanning (mer enn 4 år etter videregående)
- Samtidig er andelen med laveste utdanning høyere blant menn enn kvinner
- Det er tydelig at kvinner i større grad enn menn har tatt kort høyere utdanning (inntil 4 år etter videregående)
- Disse hovedtrekkene er vanlige
- Fordelingen på de tre utdanningsnivåene (høy-middels-lav) blant menn i 40-årene på Ringerike er ikke veldig forskjellig fra hva den er på Østlandet for øvrig (utenom Oslo-regionen)
- Sammenlignet med landet som helhet er det en større andel menn på Ringerike som har laveste utdanningsnivå (maks 12 år), færre på det mellomste nivå (inntil 4 år etter videregående) og litt under på det høyeste (mer enn 4 år etter videregående)
- Også for kvinnene er fordelingen på de tre utdanningsnivåene omtrent det samme som hva vi finner på Østlandet for øvrig (utenom Oslo-regionen)
- Sammenlignet med landet som helhet er utdanningsnivået blant kvinner i 40-årene noe lavere på Ringerike

8.6.2 Sammenligning bofaste, tilbakeflyttere og tilflyttere

- I dagens mannlige befolkning er det tilbakeflytterne og tilflytterne som har høyest utdanning
- Tilbakeflyttede menn og tilflyttede menn har omtrent like høy utdanning og fordelingen mellom de enkelte utdanningsnivåene 1 -2- 3 er så å si lik
- Data om kvinner i 40-årene viser faktisk det samme som for menn:
- Blant kvinnene er det tilbakeflytterne og tilflytterne som har høyest utdanning
- Tilbakeflyttede kvinner og tilflyttede kvinner har omtrent like høy utdanning og fordelingen mellom de enkelte utdanningsnivåene 1 -2- 3 er så å si lik

8.6.3 Sammenligning dagens befolkning med fraflyttede og videreflyttede

- Det er ikke store forskjeller mellom fraflyttede og videreflyttede; de har omtrent samme utdanningsfordeling. Dette gjelder for både menn og kvinner
- Fraflyttede og videreflyttede kjennetegnes ved at en større andel har høyere utdanning sammenlignet med dagens befolkning i Ringerike. Særlig gjelder dette menn

8.7 Om fraflyttede ringerikinger: hvor bor de nå?

- Rundt 40% av de som bodde i Ringerike kommune som 15-åringer er nå bosatt andre steder
- Det er små forskjeller på hvor stor andel av mennene og av kvinnene som har bosatt seg på de ulike stedene.
- 14% har slått seg ned i Oslo og Osloregionen, inkludert Asker og Bærum
- Rangert etter antall (OBS både enkeltkommuner og regioner) er det Oslo, Osloregionen, Østlandet ellers som har flest bosatte ringerikinger
- Like mange har bosatt seg i Asker/Bærum som i utlandet

9 Tilleggs kommentarer

9.1 Dilemmaer og strategier

Vårt oppdrag har i hovedsak vært å framskaffe en del statistisk materiale som vurderingsgrunnlag. Dette er presentert foran i form av kommenterte tabeller. Dette tallmaterialet kan kommunen bruke i flere ulike sammenhenger, inkludert strategisk planlegging for befolkningsutvikling og bosetting. Sammen med kommunen valgte vi å se på bofasthet og flytting for de ti siste årskullene som hadde gjort seg ferdig med etableringsfasen, dvs. de som er i alder 40 – 50 år. De valg de gjorde da de var i 30-40 årsalderen kan avleses i våre tall. For rekrutteringsformål er det derfor dagens 30-40 åringer som kommunen bør ha som målgruppe, selvsagt sammen med unge voksne i slutten av 20-åra. Selv om det ikke er vår oppgave å komme med konkrete lokalpolitiske forslag, vil vi avslutte dette notatet med noen kommentarer knyttet til de faglige og politiske vurderinger og valg som kommunen må foreta i forbindelse med planlegging og strategisk samfunnsutvikling mer generelt.

9.1.1 Sentrum-periferi-perspektivet

Lokale myndigheter i Ringerike kommune står overfor noen dilemmaer når de skal velge strategier for stedsutvikling og innsatsområder knyttet til geografiske områder. I stor grad dreier dette seg om de tradisjonelle valgene knyttet til forholdet mellom sentrum og periferi. Slike finnes på mange nivåer. Både nasjonale, regionale og lokale myndigheter står overfor avveininger og valg mellom ulike steder når utviklingsarbeid, ny lokalisering eller omlokalisering står på dagsorden.

Ubehaget og de konfliktdebattene som ofte følger av geografiske prioriteringer har i en del tilfelle ført til det en spissformulert kaller å ”smøre tynt utover”, dvs. at ressursene anvendes mer likelig alle steder, i motsetning til om satser mye på noen få utvalgte steder. Dersom en velger å prioritere: er det i så fall naturlig å bruke mest ressurser der det allerede bor flest folk og er flest virksomheter? Det finnes ikke fasitsvar på dette. Troen på en sterk region- og kommunesentersatsing har imidlertid gått i bølger i norsk regional- og distriktpolitikk i etterkrigstiden. På kort sikt virker sentralisering gjerne billigst. Men motspørsmålet dukker ofte opp: Kan kommunen eller regionen totalt sett bli styrket av et sterkere senter når omlandet gradvis svinner? Finnes det et balansepunkt hvor samarbeidet og kommunikasjonen mellom senter og omland fungerer mest optimalt? Dette kan være en mer ressurskrevende tilpasning, men kan på lang sikt vise seg å være den beste strategien. Med tanke på den sterke konkurransen mellom kommuner og regioner om å være attraktive for bosetting bør politikere og fagmiljøer foreta bevisste valg om hvordan forholdet mellom by og omland skal balanseres. Ringerike har en by, flere småsteder som varierer i størrelse

fra tettsted til grender, og store spredtbygde områder. En vesentlig utfordring blir å anvende utviklingsressurser på en måte som skaper attraktive lokalsamfunn av ulik karakter, fordi nettopp dette kan bli Ringerikes konkurransefortrinn. Men da er neppe løsningen å ”smøre ressursene jevnt utover” i et forsøk på å gjøre ethvert lokalsamfunn eller bygdeområde attraktivt. Det er ikke en realistisk strategi. En må velge å satse noen steder, så vel av økonomiske hensyn og utsiktene til synergieffekter som av hensyn til sosiale og kulturelle elementer som bygger opp om attraktiviteten.

Sentrum-periferi-tematikken dreier seg også om at flyttestrømmene helt klart går mot byer og tettsteder, dvs. at også i distriktsregioner foregår det flyttinger mot tettsteder som har lokalsamfunnsfunksjoner. Dette mønsteret finner vi også i Ringerike, der både tilflyttere og tilbakeflyttere i stor grad velger å bosette seg i Hønefoss by eller i kort avstand til byen.

9.1.2 Ringerikes situasjon og muligheter

Kommuneplanen for Ringerike legger opp til en prioritering av nye boliger i sentrumsområder og tettsteder og at Hønefoss skal styrkes som handels-, service- og kulturby. I ulike andre sammenhenger framheves viktigheten av å styrke Ringeriksregionens posisjon i hovedstadsområdet, ikke minst i forhold til bosetting. Dette er aktualisert det siste året som følge av SSB's framskrivninger av folketall der Oslo forventes å få en stor vekst og der flere nå tar til orde for å se hele hovedstadsområdet under ett, dvs. at naboregioner kan ta av litt for trykket på Oslo. Selvsagt handler dette om kommunikasjoner, og problematikken rundt Ringeriksbanen er velkjent; det fjerde ”beinet” i en regional transport-X basert på tog ut fra Oslo mangler. Ringerike bør likevel ha dette regionale perspektivet som bakgrunn for sine interne valg av utvikling av lokalsamfunn og boligområder. Og selvsagt bør Hole og Jevnaker med i vurderingene, noe vi antar gjøres gjennom det regionale samarbeidet med disse. Våre tall viser dessuten at det er relativt sett flest tilflyttere som opprinnelig kommer fra Hole og Jevnaker, - samt fra Osloregionene, inkludert Asker og Bærum.

Hva kan Ringerike tilby? Sett i et fugleperspektiv, og på lang sikt, er det ett forhold som først bør løftes fram: sammenlignet med de andre naboregionene i hovedstadsområdet vil Ringerike aldri ”vokse sammen med” Oslo. Andre kommuner kan komme i en situasjon der de blir en forstadskommune som ”sømløst” er integrert i hovedstadsregionen. Fordelen kan være at det kommunikasjonsmessig er akseptable avstander inn til hovedstadens arbeidsliv, kulturliv, handel og opplevelser. Men over tid kan dette også være ufordelaktig; både ved at dette reduserer disse tilbudene og mulighetene i forstadskommunen og ved at kommunens identitet forvandles. Identiteten kan bli mer utydelig samtidig som det gjør noe med folks stedstilhørighet. Det som i dag ses som ulempe, nemlig avstanden til Oslo-området og den stadig utsatte avgjørelsen om framtidig Ringeriksbane, det kan også representere noen kvaliteter med visse konkurransefortrinn.

Ringerike vil være *et klart definert sted*, både som kommune og som region. Selv om det ikke er målbare størrelser vi snakker om, så er de ikke uten betydning. Stedskvaliteter knyttet til sivilsamfunnet og forhold som skaper trivsel og tilhørighet dreier seg om en mer og mindre bevisst kollektiv forståelse av et ”vi her”. Dette ligger som en

”bunnplanke” for folks deltakelse og engasjement i lag og foreninger, kulturliv og politisk liv. Det vil ikke bli slik, som i et forstadsområde, at folk like gjerne deltar på arenaer i Oslo som i hjemkommunen. I klart avgrensede kommuner eksisterer det mange flertrådede relasjoner; det vil si at folk møter hverandre i mange sammenhenger og i sine ulike roller i arbeidssammenheng så vel som i familie- og vennekretser, i nabolag og skolesammenhenger, i kulturliv, idrettsliv og friluftsliv osv.. Slikt blir det mange sosiale nettverk av, noe som i tillegg til å være en steds kvalitet som har betydning for folk, også kan ses som en ressurs i stedsutvikling. Enhver stedsutvikling vil tjene på at aktører drar i samme retning og at det eksisterer et interessefellesskap på tvers av hva som ellers måtte være av ulikheter eller nye og gamle motstridigheter. Dette interessefellesskapet vil sannsynligvis lettere bli synlig og kunne bygges sterkere når det allerede eksisterer en lang rekke sosiale nettverk folk lokalt er del av. Et annet trekk vil være at i informasjonen som flyter i lokalsamfunnet deles av mange og blir et felles referansegrunnlag. Når noe er publisert i Ring Blad, på papir eller nett, har mange her fått det med seg.

Stedsutvikling for å skape et livskraftig lokalsamfunn dreier seg både om ulike regionale perspektiver der Ringerike ses i lys av omkringliggende regioner og kommuner, og om et internt perspektiv der byen og de ulike lokalsamfunnene ses i forhold til hverandre. Denne kommunen er ikke bare stor i utstrekning, den rommer et mangfold av bostedsmuligheter ved både å ha en by som et klart sentrum i kommunen, egne småsamfunn på flere tettsteder og bygder. I stedet for å velge en innsatsfordeling basert på by + jevn fordeling på alle andre områder, vil en fordeling basert på by + utvalgte tettsteder som småsamfunn kunne være en god strategi.

Begrunnelsene for dette er flere. For det første må *byen som regionsenter* (også for Hole og Jevnaker) være prioritert. En kommune som ønsker tilflytting og tilbakeflytting må kunne tilby bykvaliteter- og muligheter hvis de skal hevde seg i den økte steds konkurransen i hovedstadsregionen. Samtidig er det klare fordeler knyttet til at en kan bo relativt landlig samtidig som det er kort vei til byen. Eller omvendt: om en bor i byen er det kort vei til marka og friluftsområder. For det andre vil en satsing på *utvalgte tettsteder* for framtidig boligutbygging innebære å utvikle områder som allerede fungerer som *egne lokalsamfunn*. Selv om ikke alle disse områdene er de som har størst andel tilflyttere i dag, - noe som selvsagt også har med tilgang på boliger og tomter å gjøre, - så tror vi det er en bedre strategi å ta utgangspunkt i ”lokalsamfunnsbegrunnelsen”. Alternativet, som kan være å legge nye, større boligfelt i spredtbygde områder, vil innebære at innbyggerne der får *bokvaliteter*, men mindre *steds kvaliteter*. Tettsteder derimot har et landlig preg samtidig som lokalsamfunnet kan romme nok folk til at det er grunnlag for handelsvirksomhet og lokalisering av offentlige og private tjenester. Dette betyr steds kvaliteter i form av at hverdagslivets behov kan dekkes lokalt uten at man må kjøre et godt stykke, noe som er en klar fordel for befolkningen og som støtter opp under prinsipper for bærekraftig utvikling. En slik ”relativ sentralisering” vil også bety at det er nok folk til at en kan finne litt ulike sosiale miljøer og at det er grunnlag for å drifte lag og foreninger. Igjen: dette er steds kvaliteter som folk etterspør og som særlig er viktig for familier med barn og ungdom. Denne type områder vil dessuten være steder som har en egen historie og identitet som egne småsamfunn. Det kan blant annet avleses i bebyggelsesstruktur og at det er et definert sentrum (det vil si ikke et forstadsaktig boligfelt). Eksempler på

slike tettsteder som kan karakteriseres som egne lokalsamfunn eller småsamfunn kan være Tyristrand, Hallingby eller Haugsbygd.

Så er spørsmålet om i hvilken grad en skal legge til grunn dagens flytte- og bosettingsmønster i valg av områder for satsing på boligutvikling og lokalsamfunnsutvikling. Våre tall viser at en fortsatt satsing på byen og de bynære områder sannsynligvis vil være i tråd med preferansene til de fleste tilflytterne og tilbakeflytterne. Når det gjelder øvrige områder som i dag har mindre befolkningstetthet, så spørs det om ikke vurderingene bør være annerledes. Noen av områdene har riktignok en relativt stor andel tilflyttere, som for eksempel Åsbygda og Åsa, men den høye andelen kommer blant annet av at det totalt sett ikke bor veldig mange der i denne alderskategorien. En utvikling basert på tettstedene som i utgangspunktet er egne lokalsamfunn eller småsamfunn, og som har et tydelig sentrum, slik vi beskrev ovenfor, vurderes å ha *større potensial for vekst og attraktivitetsutvikling*. Gjennom økt utbygging og tilflytting vil en kunne legge grunnlaget for å utvikle steds kvaliteter med tilbud og muligheter fra det offentlige, fra handels- og næringsliv og fra sivilsamfunnets lag og foreninger. Slik vil dette kunne bli interessante alternative bosteder til Hønefoss og de bynære områdene, særlig for folk som verdsetter småsamfunnskvalitetene. Hvilke konkrete områder dette skal være har ikke vi godt nok kunnskapsgrunnlag til å kunne si noe om.

Avslutningsvis vil vi peke på noen *boligpolitiske faktorer*. Det er generelt for få leieboliger. Folk som vurderer Ringerike som potensielt bosted må enten investere i egen bolig allerede før de flytter hit eller finne noe på et skrint leiemarked. Kanskje flere ville "gitt Ringerike en sjanse" om det var gode leiemuligheter? Gode boforhold er jo viktig for trivsel og kan styrke sannsynligheten for at flere blir boende og ikke flytter videre. Et annet moment er at en svært stor andel av befolkningsveksten i så vel distriktskommuner som større byer kommer av økt innvandring, i særlig grad fra Øst-Europa. Dette er gjerne personer som ikke har mye egenkapital og som heller ikke kjenner til muligheten for startlån. De må leie i en "prøveperiode". Mange av dem trives med småsamfunnskvaliteter og er interessert i å skaffe seg sin egen bolig på stedet de opplever gir dem gode livskvaliteter. Dette vises i en ny undersøkelse om hvorfor innvandrere blir boende i distriktskommuner, som NIBR nylig har gjennomført. Hvilke strategier kan Ringerike utforme her?

Både norske og utenlandske tilflyttere kommer ofte til en ny kommune pga. at de har fått jobb der. Veldig mange flytter videre og Ringerike ligger på landsnittet med en videreflyttingsprosent på rundt 60. Å få en større andel til å bosette seg mer permanent må være et mål. I motsetning til tilflyttingskampanjer som kan være mer og mindre målrettede, så har en her å gjøre med en målgruppe som allerede bor her, som påvirkes av trivsel og muligheter på Ringerike, og som lett kan nås. Utfordringene knyttet til befolkningsutvikling og bosettingsmønster handler altså både om boligkvaliteter og steds kvaliteter.

